

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Koszta Sándor ügyvéd által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen kölcsönszerződésből eredő igényérvényesítése iránt a Hajdúböszörményi Városi Bíróságnál 6.P.20.614/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1.Pf.20.344/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 86.600 forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A peres felek a házasságuk fennállása alatt 2001. március 7. napján a CIB Bank Zrt-től 390.000 forint összegű kölcsönt igényeltek, amelynek lejáratí napja 2006. március 8-a volt. A bank már 2002. októberében felmondta a szerződést, mert a felek nem fizették a hitel részleteit. A házasságuk megromlott, ezt követően külön éltek, majd 2009. július 9. napján a bíróság a házasságukat felbontotta. A bíróság a 4.P.20.345/2009/3. számú végzésével jóváhagyott egyezségben rögzítette, hogy annak a pernek a felperese, a jelen per alperese vállalja a CIB Bank Zrt. felé fennálló tartozás megfizetését.

A CIB Bank Zrt. a peres felekkel szemben fennálló követelést 2006. február 21. napján engedményezte, majd 2006. március 16-án kelt engedményezési szerződéssel a követelést az I. Pénzügyi Zrt. szerezte meg. Nevezett 2007. szeptember 5-én ismételten felszólította a feleket a tartozás rendezésére, majd fizetési meghagyás kibocsátását kérte, amelyben 948.068 forint hitelkártya szerződés tartozást, ebből 356.891 forint után 2008. március 4. napjától a kifizetés napjáig járó 23 % ügyleti kamatot és 6 % késedelmi kamatot érvényesített. A kibocsátott fizetési meghagyás 2009. május 27. napján jogerőre emelkedett, mert a felek ellentmondással nem éltek. Az alperes a tartozás részletekben történő megfizetésének engedélyezését kérte. Miután az alperes a részleteket nem pontosan teljesítette, a követelés jogosultja a felek ellen végrehajtást kezdeményezett, amelyben a végrehajtó a

felperest is felszólította összesen 1.442.828 forint megfizetésére.

A tartozás 2010. november 25-én fennálló összege 1.260810 forint volt. A felperes részéről a végrehajtás során részteljesítés nem érkezett.

A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 1.442.828 forint tőke annak 2009. július 10. napjától járó törvényes kamata, valamint a perköltség megfizetésére. A kérelem jogalapjaként a Ptk. 332. §-át és 339. §-t jelölte meg. Előadta, hogy az alperes a köztük folyamatban volt házassági bontóperben a CIB Bank Zrt. felé fennálló közös tartozásukat átvállalta és azt kifizetni vállalta. A felperes ellen ennek ellenére végrehajtási eljárás indult és a tulajdonában lévő ingatlanra végrehajtási jog került bejegyzésre. Az által kért összeg megegyezik azzal az összeggel, amelyet vele szemben az önálló bírósági végrehajtó érvényesített.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felvett kölcsönnek nem adósa csak adóstársa volt, a hitelt a felperes a saját céljaira használta fel. A házasság felbontásakor nem ezt a tartozást vállalta át, úgy gondolta, hogy ez a tartozás már rég ki van fizetve.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában utalt arra, hogy a Ptk. 332. § (1) bekezdése szerinti tartozásátvállaláshoz a feleknek a jogosult hozzájárulását kellett volna kérniük. Az alperes csak akkor lépett volna a felperes helyébe a bankkal szemben, ha a tartozásátvállaláshoz a bank hozzájárult volna. A bank jogutódja a követelés tekintetében a felek által sem vitatottan az I. Pénzügyi Zrt. A tartozásátvállalás a felek között érvényesen létrejött, de annak hatályossá válásához szükség lett volna a bank, illetve annak jogutódja hozzájárulására. Az alperes nem vitásan megszegte a tartozásátvállalási szerződést, amikor a felperest nem hozta olyan helyzetbe, hogy a lejáratkor teljesítsen. A felperes azonban csak akkor léphetne fel az alperessel szemben, ha a reá hárított összeget kifizette volna. Ebben az esetben a tartozásátvállaló nyilatkozat alapján a kifizetett összeget követelhetné az alperestől. Az elsőfokú bíróság a felperesnek a kártérítésre alapított követelését sem tartotta megalapozottnak, utalt arra, hogy a kár még nem következett be, hiszen a felperes nem fizetett a végrehajtónak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a 2009. július 9-én bírói egyezségben foglalt nyilatkozat, amely szerint az alperes vállalta a kölcsön kiegyenlítését érvényesen létrejött tartozásátvállalásnak minősül a Ptk. 332. §-a alapján. A felperes azonban a kölcsönszerződési

kötelemből csak akkor szabadult volna, ha a tartozásátvállaláshoz a bank hozzájárulását kéri, ez azonban nem történt meg, így a bank a felperessel mint egyetemleges kötelezettel szemben jogszerűen érvényesítette a követelését és ez a jog megilleti a jogutódját is. A 2009. július 9-én létrejött tartozásátvállalás csak a peres felek belső jogviszonyában valósult meg. A külső jogviszonyukban mint egyetemleges kötelezettek a Ptk. 337. § (1) bekezdéséből fakadóan mindketten külön - külön az egész szolgáltatással tartoznak. A Ptk. 338. § (1) bekezdése szerint, ha valamelyik társkötelezett a jogosultnak a kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített, megtérítési követelése keletkezik a többi társkötelezettel szemben. A felperes tehát akkor érvényesíthetne követelést az alperessel szemben, ha már az I. Pénzügyi Zrt. részére teljesített volna.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Változatlanul kérte, hogy a bíróság az alperest 1.440.828 forint tőke, annak 2009. július 10. napjától járó törvényes kamata és a perköltség megfizetésére kötelezze.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében megismételte, hogy a megállapodásuk alapján a kölcsönt teljes egészében az alperesnek kellett volna visszafizetnie. Az alperes a kölcsön átvállalása fejében a vagyontársaság megosztása során az ehhez szükséges vagyontárgyakat természetben megkapta, mintegy 2.000.000 forint szolgáltatásban részesült. A bíróságoknak tehát vagy arra kellett volna kötelezni az alperest, hogy tegyen eleget az átvállalt tartozás megfizetésének, vagy fizesse vissza a felperesnek a hozzá került vagyontárgyak mintegy 2.000.000 forintnyi értékét.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Utalt arra, hogy az I. Pénzügyi Zrt. nem járult ahhoz hozzá, hogy a hitelt átvállalja, a részletekben való teljesítésnek - ahogy tud - eleget tesz.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

Az eljáró bíróságok a tényállást helyesen állapították meg, az abból levont jogi következtetések is helytállóak, a jogerős ítélet ezért nem jogszabálysértő. A Legfelsőbb Bíróság egyetért a felperessel abban, hogy a házassági bontóper során kötött egyezségben a Ptk. 332. §-a alapján az alperes átvállalta a CIB Bank Zrt. felé fennálló közös tartozás teljesítését. A felek egyike sem járt el azonban kellő gondossággal, mert a tartozásátvállalást követően nem gondoskodtak arról, hogy a felperest a bank ezen közokiratba foglalt tartozásátvállalás alapján a kötelemből kiengedje és ezáltal az ő kötelezettsége megszűnhessen. Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy abban az esetben, ha a peres felek a bank

hozzájárulását kéri, még akkor sem biztos, hogy a bank ezt a hozzájárulást megadja, tehát belső megállapodásuk ellenére változatlanul mindketten adóstársak maradnak a bankkal, illetve jogutódjával fennálló jogviszonyban.

A felperessel szemben a végrehajtási eljárást a tartozás megfizetése iránt a bank jogutódja kezdeményezte. A felperes ezen fizetési kötelezettsége a kifejtettek alapján fennáll. A benyújtott fizetési meghagyással szemben a felperes nem élt ellentmondással, így az jogerőre emelkedett és a végrehajtási eljárásnak ezáltal nincs akadálya. Az eljáró bíróságok helytállóan hívták fel a Ptk. 334. § (2) bekezdését, amely a kötelezettek egyetemlegességéről rendelkezik. Helyesen utaltak a 338. § (1) bekezdésében foglaltakra is, amely szerint, ha valamely társkötelezett a jogosultnak kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesít, megtérítési követelése támad a társkötelezettekkel szemben. A jelen ügyben tehát miután a felperest az alperessel létrejött megállapodás alapján nem terheli a fizetési kötelezettség, ha a bank jogutódjának a követelést egészében vagy annak egy részében kifizeti, megtérítési igénnyel léphet fel az alperessel szemben. A felperes az alperestől nem követelheti olyan tartozás megfizetését - pusztán a tartozásátvállalás létrejöttére tekintettel, - amelyet ő maga még a jogosult részére nem teljesített.

A Ptk. 332. § (1) bekezdés szerint az alperes valóban köteles lett volna a felperest olyan helyzetbe hozni, hogy a lejáratkor teljesíthessen. A jogosult bank követelése már régen lejárt, az adósokkal szemben végrehajtási eljárás van folyamatban. A végrehajtási eljárás eredményének hiányában a felperes már nem hozható olyan helyzetbe, hogy a lejáratkor teljesíthessen.

Nincs jelentősége annak, hogy az alperes a tartozását ingyen vagy pedig más vagyontárgyak szolgáltatása ellenében vállalta-e át. Az alperesnek mindkét esetben helytállási kötelezettsége keletkezik akkor, ha a felperes a jogosultnak teljesít.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes jogi képviselő nélkül járt el a per során, perköltség igénye a felperessel szemben nem volt, a felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság tárgyaláson kívül bírálta el, így az alperesnek perköltsége ezen eljárás kapcsán nem merült fel. A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felperes perköltségben való marasztalását mellőzte.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, de a

felperes teljes személyes költségmentességben részesült, így a felülvizsgálati eljárásban le nem rótt illetéket az állam viseli a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a alapján.

Budapest, 2011. október 25.

*Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet
s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:
tisztviselő*